

izjava koja je objavljena u prigodnom broju Privrednog vjesnika, posvećenom održivom razvoju, listopad 2003.

ODRŽIVI RAZVOJ U HRVATSKOM GOSPODARSTVU

Ranih devedesetih pod teretom promjene društvenog sistema, promjene države, te pod teretom obrambenog rata, tranzicijski procesi u Hrvatskoj odvijali su se stihijski, a osmišljen pristup razvoju gospodarstva bio je tek neostvarena želja nekolicine gospodarstvenika. Ipak u drugoj polovici 90-tih suočeni sa problemom izrazitog pada gospodarskih aktivnosti te društvenim i ekološkim problemima koji obavezno prate takvu strategiju, političari su prepoznali potrebu za dugoročnom strategijom razvoja zemlje. Otada pa do danas napisane su tisuće stranica strateških dokumenata koji su neregulirano kontradiktorni i oko kojih su se vođeni različitim interesima posvađali mnogi eminentni teoretičari lijepe naše. Bilo, kako bilo, niko razuman ne može reći da Hrvatska danas ima jasnu predodžbu o vlastitom razvoju, koja se sastoji od jasno postavljenih ciljeva i jasno definiranih metoda i postupaka, koji pokazuju kako će se ti ciljevi ostvariti.

Istovremeno, sredinom devedestih malobrojna grupa gospodarstvenika koja je vrlo uspješno provela poslovnu filozofiju održivog razvoja u svojim poduzećima, redom integriranim u svjetski ekonomski poredak, osjeća potrebu da svoja nesumljivo pozitivna iskustva proširi u vlastitom okruženju. Realizacije ove potrebe rezultira osnivanjem Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj 1997.godine. U periodu od osnivanja do danas naš nacionalni savjet uz dva direktna člana (Pliva, Podravka) jedan je od najaktivnijih članova svjetskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (WBSC), čije stavove uvažavaju najveći svjetski moćnici (Rio, Johannesburg). Vlastitim primjerom, svaka članica kroz dnevno poslovanje potvrđuje da je poslovna izvrsnost upravno proporcionalna pozitivnom društvenom utjecaju i odgovornom ponašanju prema prirodnim resursima. Unatoč tome stvarni utjecaj poslovnog savjeta za održivi razvoj na gospodarsku politiku, društveni sustav vrijednosti ili odnos prema okolišu u Hrvatskoj, je minoran.

Naime, u posljednjih par godina suočena s pritiskom prilagodbe evropskom zakonodavstvu Vlada donosi čitav niz zakna iz područja gospodarstva i upravljanja prirodnim resursima. U ishitrenim procedurama, a pod raznim interesnim pritiscima, neiskusni, a ponekad i nestručni predlagači donose suboptimalne prijedloge, koji se u saborskim amaterskim i dnevno političkim interesima protkanim raspravama pretvaraju u loša zakonska rješenja.

Stotine ozbiljnih primjedbi na sva zakonska rješenja koje eminentni privrednici daju ili direktno, ili putem svojih udruga (HRPSOR, HUP, HGK) redovito završavaju u košu nezainteresiranih i nestručnih birokrata.

Odnos Vlasti prema ponajboljim gospodarskim subjektima možda najbolje ilustrira primjeru nedavno objavljenih podataka o ulaganjima u zaštitu okoliša u Hrvatskoj. Kratka anketa među osnivačima HRPSOR-a, jasno je pokazala da njihova individualna ulaganja višestruko prelaze podatak o ulaganjima objavljen od nadležnog ministarstva. To znači da se uopće službeno ne bilježe stotine miliona kuna uloženi u od strane privatnih gospodarskih subjekata zaštitu voda, u smanjenje potrošnje energetika, u upravljanje industrijskim otpadom i njegovo i trajno zbrinjavanje. Nije potrebno ni spominjati da su takva ulaganja u Evropskoj uniji, kojoj težimo, visoko subvecionirana, dugoročno kreditirana i nadasve izuzetno cijenjena u javnosti i službenim krugovima.

Bez obzira na sadašnju depresivnu situaciju, HRPSOR neće odustati od stalne, pozitivnim primjerima potkrepljene promocije održivog razvoja. Duboko se nadamo da će argumentat već učinjenog djela s neosporno pozitivnim posljedicama i u našem društvu već jednom nadjačati sva obećanja i teoretiziranja kojima nas svakodnevno obasipaju dužnosnici bez ikakvog praktičnog iskustva. Taj argumentat bi trebao širom otvoriti vrata dijalogu između Vlasti, civilnog društva i gospodarskih subjekata, u okviru kojeg zasigurno leže sva optimalna rješenja za značajne društvene probleme iz ovog područja.